

ČTVRTLETNÍ ZPRAVODAJ MĚSTYSE NOVÝ HRÁDEK

3 / 2010

ZÁŘÍ

zdarma

www.novy-hradek.cz

Tak už jsme se dočkali!

Dlouho očekávané se stalo skutečností. Zmizely kovové zábrany a ploty a náměstí se vylouplo v plné kráse. Stavební ruch utichl a nyní nám zbývá vše dokončit po stránce vyúčtování a dokladování. Nově založený trávník okolo pomníků září zelení, kašně chybí pouze zprovoznění zdroje vody. Chodníky podél náměstí mají také nový kabátek a bezbariérové nástupy vyhovují jak maminkám s kočárky, tak hlavně starším a méně pohyblivým občanům. Parkování dostává řád a i autobusy mají vyhrazeno svoje stání. Završením projektu je informační tabule o realizaci akce. Její umístění je velice originální. Myslíme si, že každého návštěvníka ihned upoutá dřevěná plastika „Novohrádouského“ skřítky Frymbulína s pavézou, na které je tato tabulka umístěna. Většinu občanů a návštěvníků městyse se náměstí líbí. Někdo má výhrady, ale nelze se zavděčit všem. Co člověk to jiný názor. Stále musíme mít na paměti zimní období a velké množství sněhu, se kterým se budeme muset v zimě vypořádat. Až čas nám ukáže.

Léta se mluvilo o rekonstrukci náměstí. Několik žádostí o dotaci bylo neúspěšných, ale až nyní s pomocí dotace z Regionálního operačního programu NUTS II. Severovýchod se nám to podařilo. Revitalizace centra městyse Nový Hrádek je akcí, kterou nemůže žádný návštěvník přehlédnout. Kdo jste naše zrekonstruované náměstí dosud neviděli, srdečně Vás zveme. Přijďte se přesvědčit sami, kolik práce bylo vykonáno.

Městys Nový Hrádek
Nový Hrádek 1. září 2010

Regionální
operační program
NUTS II Severovýchod

Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií
z Evropského fondu pro regionální rozvoj

Informace o volbách do zastupitelstva městyse

Ve dnech 15. a 16. října 2010 se budou konat volby do Zastupitelstva městyse Nový Hrádek. Z četných dotazů ze strany občanů je patrné, že ne všem je princip komunálních voleb zcela jasný. Proto se v následujících řádcích pokusíme tento volební systém ve stručnosti vysvětlit.

Každá obec, město či městská část v České republice má dle počtu svých obyvatel příslušný počet zastupitelů. Nejmenší počet zastupitelů je 5. Oproti tomu např. Zastupitelstvo hl. města Prahy má 70 zastupitelů. Zastupitelstvo městyse Nový Hrádek má členů 11.

Volební systém komunálních voleb do zastupitelstev obcí je založen na většinové volbě stran a hnutí. Počet mandátů (členů) jedné strany v zastupitelstvu vychází z celkového počtu hlasů, které tato volební strana obdrží od voličů. **Označí-li** volič křížkem celou volební stranu v rámečku u jejího názvu, obdrží všichni kandidáti této strany po jednom hlasu a strana obdrží tolik hlasů, kolik má na své listině kandidátů. **Zaškrtně-li** volič jednotlivé kandidáty z různých stran v rámečcích před jejich jmény, obdrží tito kandidáti jeden hlas (tzv. preferenční hlasy) a každá strana tolik hlasů, kolik jejich kandidátů bylo označeno. Zbytek hlasů do celkového počtu pak obdrží volební strana, kterou volič dále označil v rámečku u jejího názvu. Strana, která chce mít svoje kandidáty v zastupitelstvu, musí získat **minimálně 5% hlasů** z celkového počtu platných hlasů. Může se stát, že kandidát, který jako jednotlivec obdrží nejvíce hlasů ze všech kandidátů všech volebních stran, nemusí být do zastupitelstva zvolen, pokud jeho strana **jako celek** nedostane potřebných 5% hlasů. **Čím více hlasů která strana obdrží, tím více míst v zastupitelstvu získá.**

Pro každé volené zastupitelstvo je jen jeden hlasovací lístek, na kterém jsou všechny kandidující strany. Každý volič má tolik hlasů, kolik se volí členů zastupitelstva. Systém hlasování je zakotven v zákoně 491/2001 Sb (§34, odst. 4) a je stejný jako v roce 2006. Voliči mohou vybrat až 11 kandidátů. Na jednom volebním archu zakřížkují buď:

- celou stranu,
- jednotlivá jména kandidátů ze všech volebních stran až do počtu zastupitelů, tj. maximálně 11 kandidátů,
- nebo **zkombinují předchozí možnosti** a zakřížkují jednu politickou stranu a zároveň křížkují kandidáty napříč politickými stranami; tímto způsobem dávají voliči hlas zakřížkovaným kandidátům a následně automaticky kandidátům zakřížkované strany podle jejich pořadí na kandidátce.

[Podrobné informace o způsobu hlasování najdete na stránkách Ministerstva vnitra České republiky](#) nebo v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Příklady:

Do 11 členného zastupitelstva kandidují čtyři strany A, B, C, D.

- Příklad 1)* Volič označí křížkem pouze stranu A v rámečku před názvem strany. Strana A obdrží celkem 11 hlasů a každý její kandidát po jednom hlasu. Strany B, C a D neobdrží žádný hlas.

- Příklad 2)* Volič označí křížkem stranu A v rámečku před názvem strany, současně označí ve straně B křížkem v rámečku před jmény dva kandidáty, ve straně C jednoho kandidáta a ve straně D tři kandidáty. Strana A obdrží celkem 5 hlasů (sníženo o počet kandidátů označených v jiných stranách), její kandidáti na 1. – 5. místě po jednom hlasu, strana B obdrží celkem 2 hlasy, její označení kandidáti po jednom hlasu, strana C obdrží 1 hlas, který obdrží i její označený kandidát, strana D obdrží 3 hlasy, její označení kandidáti po jednom hlasu...

- Příklad 3)* Volič označí na kandidátní listině strany A v rámečku před jmény 3 kandidáty, na kandidátní listině strany B v rámečku před jmény 2 kandidáty, na kandidátní listině strany C v rámečku před jmény 3 kandidáty, na kandidátní listině strany D v rámečku před jmény 3 kandidáty. Strana A obdrží celkem 3 hlasy a každý její označený kandidát po jednom hlasu, strana B obdrží celkem 2 hlasy každý její označený kandidát po jednom hlasu, strana C obdrží celkem 3 hlasy a každý její označený kandidát po jednom hlasu a strana D obdrží celkem 3 hlasy a každý její označený kandidát po jednom hlasu. **Označí-li takto volič více než 11 kandidátů, je jeho volební lístek neplatný. Neplatný volební lístek je i v případě, že volič označí současně dvě strany** (v rámečku před názvem strany).

- Příklad 4)* Volič označí křížkem stranu B v rámečku před názvem strany a dále označí křížky některé kandidáty této strany B, které chce upřednostnit. Strana B obdrží celkem 11 hlasů, k přednostnímu označení kandidátů se nepřihlíží.

Pro volby do Zastupitelstva městyse Nový Hrádek se zaregistrovaly následující volební strany

(pořadí volebních stran bylo určeno losováním na registračním úřadě v Náchodě):

- Sdružení nezávislých kandidátů a KDU-ČSL
- Sdružení nezávislých kandidátů – Nový Hrádek I.
- Sdružení nezávislých kandidátů – Nový Hrádek II.
- Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté

O přízeň voličů se bude ucházet celkem 44 kandidátů.

Voličské průkazy nejsou pro volby do obecních zastupitelstev vydávány. Úřad městyse Nový Hrádek vyzývá voliče, aby si včas zkontrolovali platnost svých osobních dokladů totožnosti. Před hlasováním je třeba předložit platný občanský průkaz nebo pas.

Vážení spoluobčané, jít k volbám není Vaší povinností, je to Vaše právo. Využijte je a volte svoje kandidáty, kteří mají Vaši důvěru.

Úřad městyse Nový Hrádek

Obecní volby v Novém Hrádku léta Páně 1919

Blíží se termín letošních komunálních voleb. V této souvislosti by mohlo být zajímavé připomenout si způsob a průběh voleb do obecního zastupitelstva u nás v Novém Hrádku roku 1919. Šlo o první volby v rámci samostatného Československa, které však probíhaly pouze v Čechách a na Moravě, protože na Slovensku a na Podkarpatské Rusi nebyly z důvodu probíhajících bojů s Maďary organizovány. Volební právo v obcích upravoval Volební řád číslo 75/1919 Sb., který stanovil, že aktivní volební právo (*právo volit*) bylo podmíněno věkem občana 21 let a jeho domovským právem k obci trvajícím alespoň 3 měsíce. Pasivní volební právo (*právo být volen*) bylo podmíněno minimálním věkem 26 let, volební povinností občana a povinností přijmout volbu, zároveň musel občan v obci alespoň 1 rok bydlet. Volby byly povinné a mohly se jich poprvé zúčastnit i ženy. Voliči si mohli vybírat pouze mezi stranickými kandidátkami, bez jakýchkoliv preferenčních hlasů. Další zákonné podmínky, návod jak postupovat při volbách i případné sankce při nedodržení stanovených pravidel byly natištěny na tzv. Legitimačním lístku, který u voleb prokazoval svoji totožnost a z něhož je i následující citace:

„Každý volič je povinen volby se zúčastniti. Od této povinnosti jsou osvobozeni:

1. lékaři,
2. osoby starší 70 let,
3. osoby, které:
 - a) pro nemoc nebo vadu tělesnou nemohou dostat se do místnosti volební,
 - b) pro neodkladné povinnosti svého úřadu nebo povolání nemohou se včas dostavit do místnosti volební,
 - c) jsou v den volby vzdáleny místa volby nejméně 25 km,
 - d) jsou zdrženy přerušením dopravy nebo jinakými nepřekonatelnými okolnostmi (§ 7. ob. ř. v.)

Volební komise vezme od voliče legitimací lístek a vydá mu úřední obálku, do které volič sám, v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován, vloží hlasovací lístek, a hodí obálku do volebního osudí. (§ 38. ob. ř. v.)

Volič smí odevzdati jen kandidátní listinu jediné strany, vyhovující ustanovením § 25. ob. ř. v., nesmí u ní škrtnuti, ani měniti nebo připsovati jmen, vyjímajíc případ, že skupina změnila kandidáta podle ustanovení § 24. ob. ř. v. (§ 40. ob. ř. v.)

Ve prospěch celé kandidátní listiny určité volební skupiny čítají se i hlasovací lístky, na nichž jména jednotlivých kandidátů jsou škrtnána nebo měněna. (§ 43. ob. ř. v.)

Neplatné jsou hlasovací lístky:

1. nejsou-li na tiskopise, dodaném voličům od obecního úřadu,

2. jsou-li všechna jména na kandidátní listině anebo celá kandidátní listina škrtnuta,
3. je-li v obálce několik kandidátních listin různých volebních skupin, jsou všechny hlasy v této obálce neplatny; je-li v obálce několik kandidátních listin téže volební skupiny, počítají se za hlas jeden;
4. které znějí na neplatnou kandidátní listinu. (§ 44. ob. ř. v.)

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, tresce se jako přestupek soudem stíhaný pokutou od 50 do 500 K nebo vězením od týdne do tří měsíců, když kdo proti ustanovení § 2. ob. ř. v. snaží se vykonati práva voličova ve více než v jedné obci, a jako přestupek politickými úřady stíhaný pokutou od 20 do 500 K nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo volby bez omluvného důvodu se nezúčastní. (§ 68. ob. ř. v.)

Kdo úmyslně při volbě proti platným předpisům

1. vykoná svého volebního práva jiného s jeho souhlasem, nebo
2. vykoná svého volebního práva někým jiným způsobí nebo připustí, bude potrestán pro přestupek vězením od jednoho týdne až do tří měsíců. (§ 9. zákona ze dne 26. ledna, ř. z. č. 18.)

Legitimační lístek jest veřejnou listinou, jejíž zneužití neb padělání se tresce dle zákona.“

Země: <u>Čechy</u>	Volební obvod: _____
Polit. okres: <u>Nový Hrádek 1/1111</u>	Místnost volební: <u>Škol. bud. Lepš</u>
Obec*): — Osada*): <u>Nový Hrádek</u>	Poradové číslo seznamu voličského: <u>311</u>

Legitimační lístek

k volbě ^{obecního*)} zastupitelstva v Novém Hrádku, která ^{místního*)}

se koná dne 15 června 1919 o 8. hodině ranní.

Jméno a brácha voličova: Drašnar Jan Stav: řev. dělník
(soudnímu povolání)

Bydliště: Nový Hrádek čp 83

Poznámání:

Volič smí odevzdati jen kandidátní listinu jediné strany, vyhovující ustanovením § 25. ob. ř. v., nesmí u ní škrtnuti, ani měniti nebo připsovati jmen, vyjímajíc případ, že skupina změnila kandidáta podle ustanovení § 24. ob. ř. v. (§ 40. ob. ř. v.)

Volební komise vezme od voliče legitimací lístek a vydá mu úřední obálku, do které volič sám, v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován, vloží hlasovací lístek, a hodí obálku do volebního osudí. (§ 38. ob. ř. v.)

*) Co se nebudí, buďte škrtnuto.

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, tresce se jako přestupek soudem stíhaný pokutou od 20 do 500 K nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo volby bez omluvného důvodu se nezúčastní. (§ 68. ob. ř. v.)

Kdo úmyslně při volbě proti platným předpisům

1. vykoná svého volebního práva jiného s jeho souhlasem,
2. vykoná svého volebního práva někým jiným způsobí nebo připustí, bude potrestán pro přestupek vězením od jednoho týdne až do tří měsíců. (§ 9. zákona ze dne 26. ledna, ř. z. č. 18.)

Legitimační lístek jest veřejnou listinou, jejíž zneužití neb padělání se tresce dle zákona.

Čís. skl. 1035 č.

Státní tiskárna v Praze. — 2418-19.

Komunální volby roku 1919 se konaly v neděli 15. června. Každému voliči přibližně týden před volbami obecní posel doručil kandidátní listiny a legitimací lístek. V Novém Hrádku jako volební místnost sloužil sál hostince pana Václava Lepše na náměstí a začátek byl stanoven na osmou hodinu ranní. Do obecního zastupitelstva obce Nový Hrádek, která v té době měla i s osadou

Krahulčí přibližně 1300 obyvatel (*obec Dlouhé – Rzy byla ještě samostatná*) se volilo 18 zastupitelů. O post v zastupitelstvu se na pěti kandidátních listinách ucházelo celkem 73 občanů (*úspěšní kandidáti jsou podtrženi*):

Za místní organizaci Československé národní demokracie kandidovalo 10 občanů (*6 bylo úspěšných*): **Suchánek Josef**, majitel tkalcovny, Nový Hrádek č.p. 126, **Capoušek Josef**, učitel, č.p. 32, **Fiala Ladislav**, malíř, č.p. 51, **Příbyl Václav**, rolník, č.p. 69, **Novotný Karel**, obchodník, č.p. 5, **Klíma Vilém**, listonoš, č.p. 10, **Lepš František**, obchodník, č.p. 221, **Tošovský Jan**, obchodník, č.p. 27, **Novotný Josef**, truhlář, č.p. 44, **Hejda Roman**, spolumajitel tkalcovny, č.p. 2.

Za místní organizaci Československé sociálně demokratické strany dělnické kandidovalo 18 občanů (*4 byli úspěšní*):

Školník Jan, truhlář, Nový Hrádek č.p. 68, **Drašnar Jaroslav**, mlynářský dělník, č.p. 12, **Grim Josef**, tkadlec, č.p. 83, **Martinek Josef**, pekař, č.p. 14, **Roubal Ferdinand**, tkadlec, č.p. 73, **Koperová Marie**, tkalcovka, č.p. 100, **Černý Jindřich**, tkadlec, č.p. 57, **Falta Benedikt**, tkalcovský mistr, č.p. 147, **Hánil František**, tkadlec, č.p. 57, **Hynek Josef**, kočí, č.p. 122, **Novotný Jaroslav**, tkadlec, č.p. 89, **Škoda Vendelín**, tkadlec, č.p. 226, **Drašnar Karel**, tkadlec, č.p. 14, **Drašnar Viktor**, truhlář, č.p. 208, **Dörnerová Marie**, tkalcovka, č.p. 110, **Kiršner Josef**, tkadlec, č.p. 90, **Příbyl František**, dělník, č.p. 145, **Honěk Ferdinand**, tkadlec, č.p. 77.

Za místní organizaci Československé strany lidové kandidovalo 16 občanů (*4 byli úspěšní*): **Honců František**, farář, Nový Hrádek č.p. 19, **Očenášek František**, hajný, č.p. 281, **Ježek Josef**, rolník, Krahulčí č.p. 6, **Černý Albín**, klempíř, Nový Hrádek č.p. 42, **Příbyl Jindřich**, tovární dělník, č.p. 169, **Ptáčková Marie**, tovární dělnice, č.p. 9, **Boš Jindřich**, chalupník, č.p. 158, **Fišer František**, domkář, č.p.251, **Boš Ferdinand**, domkář, č.p. 87, **Drašnar Václav**, chalupník, č.p. 213, **Švorcová Františka**, domkářka, č.p. 236, **Zelený Jiří**, tkadlec, č.p. 200, **Friml Jan**, tkadlec, č.p. 168, **Černý Jan**, chalupník č.p. 17, **Livarová Kristina**, tkalcovka, č.p. 202, **Grim Jan**, chalupník, Krahulčí č.p. 4.

Za místní organizaci Republikánské strany československého venkova kandidovalo 12 občanů (*3 byli úspěšní*): **Lepš Antonín**, rolník a mlynář, Nový Hrádek č.p. 272, **Ježek Jan**, rolník, č.p. 36, **Lepš Bohumil**, povozník, č.p. 62, **Šinták Robert**, rolník, č.p. 98, **Novotný Jaroslav**, rolník a truhlář, č.p. 258, **Roubal Jan**, rolník, č.p. 29, **Vondřejc Jan**, rolník, č.p. 18, **Příbyl Josef**, rolník a zámečník, č.p. 235, **Vanžura František**, rolník, č.p. 153, **Draš-**

Kandidátní listina				
(platí co hlasovací lístek)				
místní org. Československé národní demokracie				
pro volby obc. zastupitelstva v Novém Hrádku.				
Čís. rad.	Jméno kandidáta	Zaměstnání	Bydliště	Čís. pop.
1.	Suchánek Josef	majitel tkalcovny	Nový Hrádek	126
2.	Capoušek Josef	učitel	-	32
3.	Fiala Ladislav	malíř	-	51
4.	Příbyl Václav	rolník	-	69
5.	Novotný Karel	obchodník	-	5
6.	Klíma Vilém	listonoš	-	10
7.	Lepš František	obchodník	-	221
8.	Tošovský Jan	obchodník	-	27
9.	Novotný Josef	truhlář	-	44
10.	Hejda Roman	spolumajitel tkac.	-	2

nar Emanuel, rolník, č.p. 224, **Drašnar Jan**, rolník a truhlář, č.p. 276, **Marván Josef**, rolník a mylnář, č.p. 182.

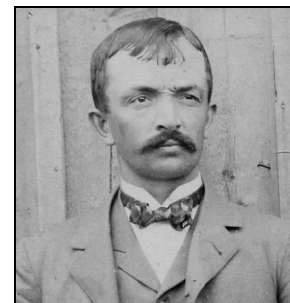
Za místní organizaci Československé strany socialistické kandidovalo 17 občanů (*1 byl úspěšný*): **Černý Oldřich**, obchodník, Nový Hrádek č.p. 53, **Lepš Ludvík**, obchodník, č.p. 60, **Kubeček Antonín**, obchodník, č.p. 177, **Verner Josef**, dělník, č.p. 83, **Hejzlar Josef**, mistr tkalcovský, č.p. 100, **Krahulec Adolf**, tkadlec, č.p. 166, **Příbyl Josef**, truhlář, č.p. 163, **Příbyl Josef**, tesař, č.p. 109, **Friml Václav**, tkadlec, č.p. 175, **Novotný František**, tkadlec, č.p. 284, **Příbyl Ferdinand**, tkadlec, č.p. 105, **Bubeníček Josef**, povozník, č.p. 55, **Andrš Václav**, tkadlec, č.p. 210, **Suchánek Josef**, tkadlec, č.p. 162, **Příbyl Václav**, tkadlec, č.p. 88, **Burget Antonín**, rolník, č.p. 134, **Pinkas Josef**, povozník, č.p. 144.

Volby do obecního zastupitelstva a obecní rady se staly právoplatnými dnem 15. července 1919, kdy zároveň skončila činnost zastupitelstva bývalého. V zápise ze dne 16.7.1919 pan starosta Jan Ježek uvedl: „Vzdávám všem *active* díky za veškerou činnost v uplynulém těžkém období vykonanou. Dnem 16. července 1919 počíná činnost nově zvoleného obecního zastupitelstva. O tom členové nově zvoleného obecního zastupitelstva vyrozumívám s přáním nejlepšího zdaru naší činnosti.“

Starosta Jan Ježek

Starosta Antonín Lepš

Starosta Josef Suchánek

Staronovým starostou se stal pan Jan Ježek, který tuto funkci vykonával nepřetržitě od roku 1904. Obecní rada čítala 6 členů a kromě starosty v ní byli: František Honců, Jan Školník, Antonín Lepš, Josef Suchánek a Ladislav

Fiala. Následně 21. července 1919 byla provedena volba devíti šestičlenných komisí – Právní, Komunikační, Policejní, Lesní, Stavební, Zdravotní, Chudinské, Dávkové a Finanční.

První ženou v zastupitelstvu obce Nový Hrádek se v září 1921 stala paní Marie Koperová, která nahradila zemřelého Ferdinanda Roubala.

Zajímavostí je, že v tomto čtyřletém volebním období se od roku 1919 do příštích voleb v roce 1923 vystřídali ve funkci celkem 3 starostové. V dubnu 1920 ze zdravotních důvodů odstoupil pan Jan Ježek (*v roce 1921 ve svých 46 letech umírá na následky úrazu, který se mu stal při polních pracích*). Ve funkci jej nahradil pan Antonín Lepš ze Šmalcovny. Pan Lepš byl starostou do března 1923, také on musel ze zdravotních důvodů odstoupit. Starostou se následně stal pan Josef Suchánek, který tuto funkci nepřetržitě vykonával 16 let až do června 1939, kdy ze zdravotních důvodů rezignoval.

O tom, že si naši předci práce bývalých starostů dovedli vážit, svědčí i následující zápis ze schůze obecního zastupitelstva Nového Hrádku konané dne 9. září 1932: „Člen obecního zastupitelstva p. Jos. Fiala oznamuje, že vichřicí v roce 1929 zničena resp. přeražena byla deska na hrobě bývalého starosty p. Jana Ježka a žádá, aby obecní zastupitelstvo svolilo k tomu, aby nákladem obce deska z vděčnosti k dlouholetému starostovi byla znovu zřízena. Zastupitelstvo s návrhem jednomyslně souhlasí. Náklad uhrazen bude z národního fondu.“

Poděkování patří všem příbuzným bývalých starostů za poskytnuté fotografie. Dle materiálů uložených v archivu Úřadu městyse Nový Hrádek zpracoval

Zdeněk Drašnar

Krátce...

- 2. června postihly jižní Moravu ve stávajícím roce již druhé **bleskové povodně**. Ze dne na den se rozvodnila Morava, Svratka a Dyje. Záplavy si vyžádaly i 3 lidské životy.
- 6. června zemřel ve věku 78 let režisér, autor scénářů, herec a především spoluzakladatel Divadla Járy Cimrmana, **Ladislav Smoljak**.
- 10. června dopoledne vystoupil před zcela zaplněným sálem kina **pěvecký sbor Jitro** z Hradce Králové vedený prof. Skopalem. O milou atmosféru se zasloužil i místní školní sbor **Hrádováček**.
- 20. června zemřel ve věku 52 let talentovaný herec **Vladimír Dlouhý**.
- 21. června ve 13.26 hodin začalo **léto**.

- 26. června uspořádala Společnost ochránců památek ve východních Čechách již **7. brigádu na hradě Frymburk**. Brigádníci provizorně zakryli vyčištěnou studni a připravují prostory pro archeologický průzkum.
- 28. června se v místním kině konala na ukončení školního roku **školní akademie**. Účinkující předváděli obrazy z různých historických období – pravěk, husitství, spartakiáda, první kosmonaut Gagarin, aj. Akademie byla veselou zábavou a zároveň přinesla i poučení.

- 2. a 3. července proběhla za krásného počasí velkolepá **Oslava 130. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Novém Hrádku**. Účastníky zaujala pečlivě připravená výstava z historie sboru, výroční almanach, promítané filmy a předváděná stará i nová požární technika. Slavnostní průvod hasičů občané doprovodili nejprve na náměstí, kde proběhla pietní vzpomínka s položením věnce k Pomníku padlých. Zasloužilí členové při slavnostní schůzi v kině přijali s dojetím ocenění. Hudba, tradiční pohoštění a sescok parašutistů na hasičské cvičiště byly vhodným doplněním oslavy.
- 13. července jmenoval prezident republiky **novou trojkoaliční vládu** v čele s premiérem Petrem Nečasem a místopředsedy Karlem Schwarzenbergem a Radkem Johnem. Vláda má největší většinu v Poslanecké sněmovně v historii ČR s počtem 118 poslanců.
- 6. a 7. srpna se náhle **rozvodnily malé toky** v severních Čechách na Českolipsku, Děčínsku a Liberecku. Způsobily nesmírné škody a vyžádaly si i 3 lidské životy. Heřmanice, vesnice roku 2006, byla označena za české Troubky.
- 9. srpna zemřel ve věku 48 let bývalý cyklokrosař a trenér svého syna **Radomír Šimůnek**.
- 24. srpna zemřel ve věku 63 let bývalý ministr obrany a astrolog **ing. Antonín Baudyš**.

- 1. září se na náměstí objevila druhá dřevěná **socha Frymbulína**, která drží štít s tabulkou o provedené revitalizaci náměstí v letech 2009-2010 i s uvedením finančních zdrojů. Dlažba na náměstí byla dokončena k 30. červnu 2010.
- 4. září proběhl na cvičišti požárního sboru 6. ročník soutěže hasičských družstev nazvaný **O pohár starosty městyse**.

Benjamin Franklin: Investice do vědění nesou nejvyšší úrok.

Anna Marková

Čtyřicet let pro knihovnu

je název článku v Knihovnicko-informačním zpravodaji Královéhradeckého kraje „U nás“. A o kom tento článek je? Vypráví o naší knihovnici paní Marii Grimové a o její lásce ke knize a jejímu krásnému přístupu ke všem čtenářům, kterým se také kniha stala věrným životním přítelem.

Autorka článku paní Božena Blažková zmiňuje, jak se paní Grimová od dětství seznamovala s půjčováním knih v rodině a pak se i přihlásila na knihovnickou školu. Když se knihovna přestěhovala do současných prostor v budově mateřské školy, byl do ní instalován ještě veřejný internet. Skutečnost, že je v téže budově umístěno i školní stravování rozhodla, že paní Grimová začala půjčovat knihy pro školní mládež v pondělí v době polední přestávky. Nárůst počtu čtenářů potvrdil, jaké to bylo rozumné řešení. Pro ostatní občany se půjčuje v pondělí odpoledne. Umožnění přístupu k internetu i mimo výpůjční dobu, pomáhají paní Grimové zajišťovat i mladí, ale stejně je její služba pro spoluobčany prací nejen v pondělí. Myslím si, že za tuto práci je třeba paní Grimové poděkovat. Proto se chci touto formou připojit ke gratulantům, kteří paní Grimové přáli, když byla vyhodnocena mezi nejlepšími knihovníky kraje roku 2009.

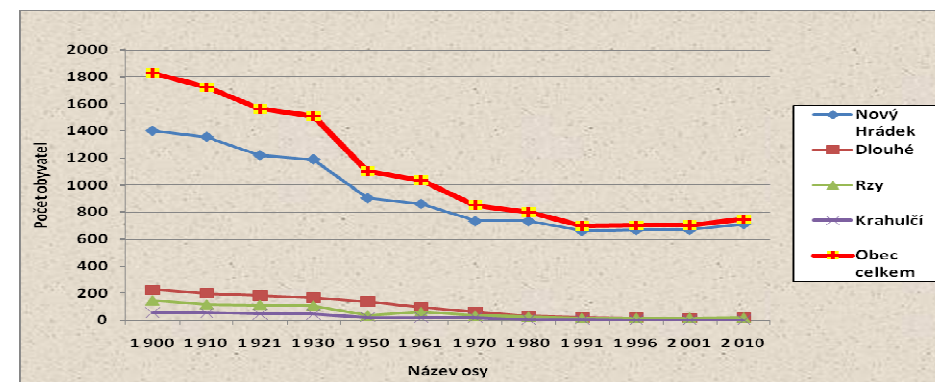
Mařenko, blahopřeji a upřímně děkuji.

Vladimír Říha

VÝVOJ POČTU OBYVATEL NOVÉHO HRÁDKU

Od počátku dvacátého století demografická křivka vykazuje v Novém Hrádku klesající tendenci. Největší úbytek trvale žijících obyvatel byl zaznamenán v letech 1930 – 1950, kdy vlivem druhé světové války a jejích následků ubylo celkem 409 osob. Po tomto období následoval sice pomalejší, ale trvalý populační úbytek, který se zastavil až v roce 1991. Do roku 2001 se počet obyvatel Nového Hrádku stabilizoval a v posledním desetiletí došlo k jeho nárůstu. Demografický vývoj částí Dlouhé, Rzy a Krahulčí je téměř shodný – stálým snižováním počtu trvale žijících obyvatel došlo k výraznému úbytku trvalého bydlení a změně na bydlení rekreační.

Vývoj počtu trvale žijících obyvatel v obci Nový Hrádek

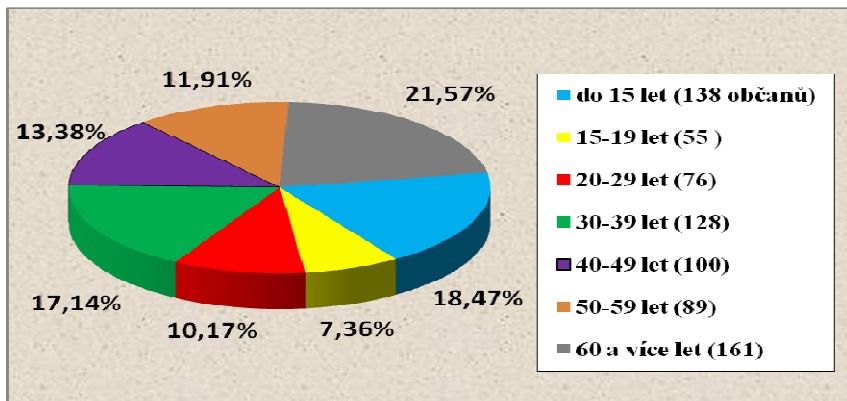

Rok	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	1996	2001	2010
Nový Hrádek	1400	1355	1220	1190	904	861	734	734	661	669	670	712
Dlouhé	226	199	182	167	138	95	61	32	19	17	14	15
Rzy	146	116	114	106	36	59	35	26	15	16	18	19
Krahulčí	56	54	47	47	23	21	22	7	5	0	1	1
Obec celkem	1828	1724	1563	1510	1101	1036	852	799	700	702	703	747

Podle statistických údajů Úřadu městyse Nový Hrádek k 1. 1. 2010 z celkového počtu obyvatel je 386 žen (51,67 %) a 361 mužů (48,33 %). Průměrný věk obyvatel činí 38 let. Věkovou strukturu obyvatel znázorňuje následně

dující graf. Demografický vývoj Nového Hrádku odpovídá celorepublikovému trendu postupného stárnutí obyvatelstva.

Věková struktura obyvatel Nového Hrádku k 1. 1. 2010

Úřad městyse Nový Hrádek

Tradiční návštěvy

Ke krásné tradici patří pravidelné navštěvování našich občanů v Domově důchodců v Náchodě. V současnosti jich tam máme pět. Členky místní skupiny Českého červeného kříže paní Jana Vančurová, Marie Šotolová, Věra Lemfeldová a Marie Grimová je navštěvují dvakrát ročně u příležitosti svátku Mikuláše a Velikonoce. Přináší jim každému balíček nakoupený buď z prostředků skupiny, nebo z rozpočtu Městyse Nový Hrádek. Také místní dobrovolní hasiči se připojili k obdarování svých členů.

Přála bych vám vidět i slyšet, jak jsou všichni rádi, když děvčata přijedou. Nejde o dárky, ale o všechny novinky z Hrádku, jak jim září oči, když slyší něco potěšitelného, pravidelný kontakt s domovem je pro ně velmi důležitý, protože se jim stýská.

Vypravují, jak se tam mají dobře, že se pan ředitel Václav Voltr, pan doktor MUDr. Josef Soukup i sestřičky o ně dobře starají, žijí v pěkném prostředí uprostřed květin a zeleně, mají dobré jídlo, je tam čisto a teplo. Několikrát jim přišly zahrát a zazpívat děti z Hrádku s paní učitelkou Janou Soukupovou, jak to bylo hezké a i ostatní obyvatelé to chválili. Při životních jubileích k nim chodí s dárkem představitel Městyse Nový Hrádek nejčastěji Anna Marková, Jana Škodová, Irena Fišerová a další, že je to všechno krásné, mají z toho radost, ale jim se přesto stýská. Loučí se s děvčaty se slzami v očích a hlavně se ubezpečují, že přijdou zas...

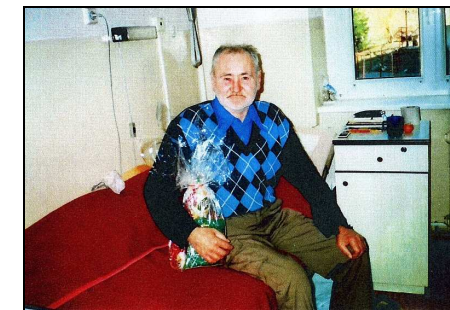
Nejděle je v domově Josef Škoda – bývalý dlouholetý ředitel Odborného stavebního učiliště v Náchodě.

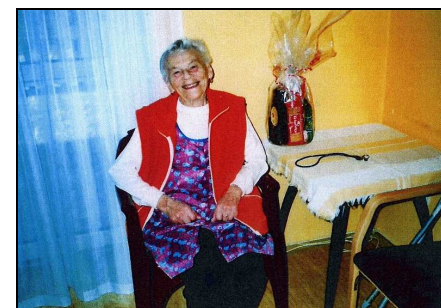
Pak Karel Pavel, který dělal celý život v lese, při těžbě dřeva, za každého počasí, proto mu přestalo sloužit srdíčko i nohy.

Karel Novotný se dostal do domova, když mu tragicky odešla žena a on se nervově zhroutil.

Jan Reichl přišel již před lety na Hrádek z Olešnice, zůstal mu věrný a v poslední době pracoval pro městys při úklidových a pomocných pracích.

Marii Štěpánovou znám jako usměvavou a stále hezkou paní, na kterou dolehlo stáří a přesto se stále umí radovat ze života.

J. Š.

Snímky nafotila Jana Vančurová

KUP SI SVOJI PÍŠŤALU

aneb

GENERÁLNÍ OPRAVA VARHAN

v kostele sv. Petra a Pavla v Novém Hrádku

V roce 1886 nainstaloval Josef Vanický do kostela v Novém Hrádku starší varhany pocházející zřejmě z Opočna. Při této instalaci byly použity i některé díly z původních zdejších varhan od Kašpara Welzela z Králík.

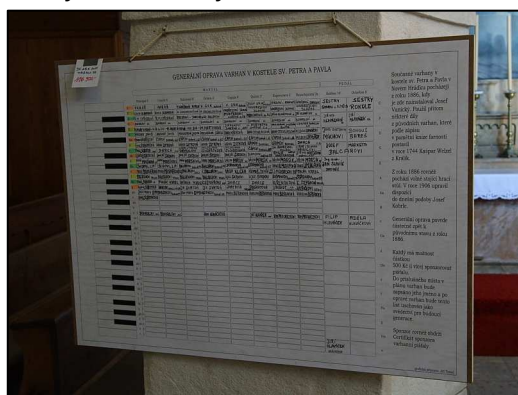
V roce 1906 upravil nástroj do současné podoby Josef Kobyle. Tyto památkově cenné varhany jsou stále využívány několikrát týdně při bohoslužbách (při hraní se pravidelně střídají čtyři mladí varhaníci). Není proto divu, že po více než sto letech potřebují další generální opravu, bez které by v brzké době přestaly sloužit svému účelu.

Odborný průzkum varhan provedl profesor Václav Uhlíř. Podle jeho odborného odhadu bude na opravu tohoto vzácného nástroje potřeba nejméně 400-450 tis. Kč. Je možné požádat o grant, ale s podmínkou spoluúčasti minimálně ve výši 30% z rozpočtované ceny. K záchraně těchto varhan je proto třeba získat nejméně 150 tis. Kč vlastních prostředků. Proto se farnost Nový Hrádek rozhodla realizovat akci „Kup si svoji píšťalu“, pomocí které chce vybrat uvedený obnos.

V čem akce „Kup si svoji píšťalu“ spočívá? Každý, kdo přispěje na záchranu varhan darem ve výši nejméně 500 Kč, získá plně funkční pamětní varhanní píšťalu (s historickou pečetí Nového Hrádku) a dále pamětní certifikát. Všichni dárci budou rovněž uvedeni na zvláštním plánu varhan a tento list bude uchován jako svědectví pro příští generace. Dary je možné předat panu faráři přímo na faře nebo v neděli po mši svaté. Na požádání je možné rovněž vystavit potvrzení o přijetí daru pro finanční úřad.

Všem, kteří již přispěli, i těm, kteří se rozhodnou přispět na tuto opravu, Pán Bůh zaplat.

P. Jan Czarny, Ing. Pavel Sobotka

Přípravné práce na hradě Frymburk

Rád bych vás informoval o dalších aktivitách na hradě Frymburk. V měsíci červnu byla cisterna (studna) zakryta provizorní konstrukcí a začaly přípravné práce v prostoru předbraní. Na této brigádě bylo výjimečné, že se jí zúčastnili členové čtyř různých občanských sdružení! Jednak naší Společnosti ochránců památek ve východních Čechách, dále členové Spolku hradu Jenčov (tradičně), členové Klubu vojenské historie Brendy a občanského sdružení *Má vlast - můj domov* ze Záměle u Potštejna. Dorazily také věrné brigádnice z Nového Hrádku Lída a Anička Sobotkové. Tímto všem děkujeme za spolupráci.

V červenci byl dokončen stavebně historický průzkum jihozápadního nároží hradu a je zpracováván statický posudek objektu. V srpnu byl na hrad přizván archeolog Mgr. Bohumír Dragoun, který se členy Společnosti ochránců památek zkonzultoval postup při provedení záchranného archeologického průzkumu jihozápadního nároží. V následujících dnech byla v prostoru jihozápadního nároží částečně odebrána napadaná suť a také bylo sesbíráno několik stovek kilogramů napadaného kamene. Děkujeme za pomoc rodině Tymelově, Romanu Kočitému a Janě Balcarové. 18. září proběhne na hradě v rámci Dnů evropského dědictví Slavnosti Matouše z Frymburka. 16. a 17. září bude probíhat příprava této akce. Bude se jednat zejména o úpravu prostoru nádvoří (vysekání a odvoz trávy, natažení ochranných pásek, úklid dřeva), dále spálení veškerého kletí, příprava prostoru šancí pro kulturní program a úprava okolí hradní zříceniny.

V přípravě je také vydání obsáhlé publikace o hradu Frymburk. Neustále sháníme materiály, staré fotografie, články, které bychom mohli do této publikace zapracovat. Prosíme proto všechny, kdo by měl zájem o spolupráci, aby nám tyto materiály co nejdříve zprostředkoval. Budeme se těšit na viděnou na Slavnostech Matouše z Frymburka.

Rudolf Khol
místopředseda Společnosti ochránců památek ve východních Čechách

Toníku, díky za všechno!

Je čtvrtek 9.9.2010 večer. Ospalou podzimní náladu podpořenou závalem převážně tragických informací ve večerních televizních zprávách najednou vyruší nezvyklý hluk. Hned nato se dozvídám, že na náměstí dosedl vrtulník! Bleskově vyrazím s foťákem na náměstí, které je kolem dokola obklopeno neuvěřitelným množstvím lidí. Před pomníkem padlých tíše stojí vrtulník a já ani netuším, jaké drama se odehrává za zářícími okny úřadu městyse...

Asi po půlhodině pokorného čekání vidím Irenu Fišerovou s pláčem vybíhat z úřadu, kde asistovala lékařům při záchraně života jednoho ze zastupitelů městyse. Nebylo třeba slov. Ani nebylo třeba nosítek, na která vrtulník trpělivě čekal. Právě jsem totiž přišel o kamaráda. A všichni jsme přišli o jedinečného člověka - Toníka Macha!

Vrtulník, který trpělivě čekal na Toníka. Nedočkal se.

Až v tu chvíli jsem si naplno uvědomil, jak nesmírný měl tento skromný, nenápadný ale o to vzdělanější člověk vliv na celý můj život. Že jsem ani netušil, jakými trpěl zdravotními problémy, aniž by něco na sobě nechával znát. Vzpomněl jsem si, jak mě učil poznávat a ctít přírodní zákony i zákony Desatera. Učil mě na vlastním příkladu stát si za svým slovem. Jak do poslední chvíle nezištně vyráběl dřevěné píšťaly pro sbírku na

opravu varhan. Vzpomněl jsem si, jak mi k 12. narozeninám věnoval el. měřicí přístroj, který mě dosud doprovází. A když jsem později studoval na vysoké škole, byl mi výborným učitelem, se kterým jsem konzultoval řadu matematických otázek.

Zásadní přínos měl Toník pro mě v oblasti hudby. Když jsem ještě chodil do hudební školy na klarinet, chodil k nám s houslemi a hráli jsme dvojhlasy, jen tak pro radost. Ale tu radost jsme chtěli předávat dál - tak jsme o Vánocích chodili hrát do domácností koledy. Později mi byl Toník pravou rukou v chrámovém sboru, v jehož vedení mi předal štafetu. A probudil ve mně lásku k žalmům, které jsme spolu mnoho let zpívali.

*Rozkazem člověka v prach vracíš
a pravíš: „Vrať se, smrtelníci!“
Neboť tisíc let je v tvých očích jako včerejší den, který minul,
a jako noční hlídka.*

Tento Žalm 90 byl poslední, který jsme při první zářijové nedělní mši společně s Toníkem, Milošem Langrem a Pavlem Sobotkou zpívali. V tu chvíli jsem ještě netušil, že se jeho poselství během několika dní naplní...

Toníku, díky za všechno!

Ing. Jiří Hlaváček

Ing. Antonín Mach a Tříkrálová sbírka 2010

Naši nejstarší občané oslavili narozeniny:

Jirman František	79 let	Černá Olga	81 let
Frimlová Olga	71 let	Kozlová Marta	78 let
Hartmanová Marie	74 let	Hartman Antonín	78 let
Remeš Josef	73 let	Drašnarová Marie	82 let
Cejnar Antonín	71 let	Škoda Josef	97 let
Pružinová Jaroslava	84 let	Šotolová Marie	70 let
Hánl Josef	78 let	Příbyl Jiří	73 let
Augustová Anna	87 let	Štěpán Jaroslav	70 let
Marková Božena	76 let	Menclová Marie	80 let
Jirák Antonín	72 let	Kopecký Mojmír	84 let
Trávníček Miroslav	81 let	Štěpánová Marie	94 let

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, dostatek životního elánu a optimismu a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městyši.

Noví občané:

Tomáš Tölg
Jan Šinkora
Adam Cejnar
Vladimír Fišer
Adéla Marešová

Šťastným rodičům blahopřejeme.

Zlatá svatba:

Zbyněk a Miroslava Dušánkovi

Manželům přejeme hodně štěstí, zdraví, pohody a splnění všech přání.

Zemřel:

Ing. Antonín Mach

Vzpomínáme...

Odpadků se můžete zbavit elegantně

Odpadů neustále přibývá. Existuje však možnost, jak se s nimi vypořádat a jejich množství výrazně omezit.

Nejlepší je začít hned při nákupu...

- zkuste vybírat výrobky, jejichž obaly se dají recyklovat,
- vybírejte výrobky s takovým obalem, do kterého se dá koupit náhradní náplň – například tekuté mýdlo,
- raději sáhněte po větším balení – ze tří malých půllitrových lahví je určitě více odpadu než z jedné větší,
- nepoužívejte igelitové nákupní tašky, mnohem lépe Vám poslouží taška textilní. Pokud Vám právě nic jiného nezbývá, používejte igelitovou tašku do slova do roztrhání.

Věci se dají používat více než jednou...

- svačina či oběd vám bude chutnat lépe ze svačिनového boxu. V tašce se vám nepomačká a nebudete zbytečně plýtvat igelitovými či papírovými pytlíky,
- pijete v práci vodu či kávu z automatu? Pijte ji z vlastního hrnečku. Stačí jedna káva denně a měsíčně ušetříte víc než 20 plastových kelímků,
- nezapomínejte, že papír má vždy dvě strany. Popsat se mohou klidně obě a spotřeba papíru bude poloviční,
- tiskněte jen to nejnужnější. Zamyslete se nad každou vytištěnou stránkou, archivujte elektronicky.

Kam s nimi, když doslouží?

- vyhazujte papír do modrého, plasty do žlutého a sklo do zeleného kontejneru,

- pokud máte zahrádku, svůj organický odpad kompostujte,
- staré televizory, počítače, pračky – zkrátka elektroodpad - patří na sběrný dvůr nebo zpět do obchodu,
- přemýšlejte, jestli věc, kterou chcete vyhodit, přeci jenom ještě nemůžete Vy nebo někdo jiný využít.

„Obecně nejhorší varianta je odhazovat odpadky na ulici nebo dokonce ve volné přírodě. Správné není ani házení všech odpadků do jednoho pytle, nebo odpadkového koše. Jednoznačně správné je třídění odpad a tím umožnit jeho recyklaci. Rok od roku je třídění odpadů jednodušší. Stále stoupá počet lidí, pro které je třídění odpadů naprosto přirozené. Tím se samozřejmě snižuje dopad činnosti člověka na životní prostředí,“ řekl Tomáš Pešek, regionální manažer společnosti EKO-KOM, a.s.

Jak si jednoduše poradit s odpady?

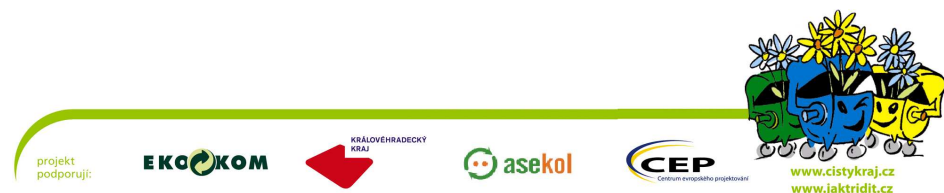
Raději volte vratný obal než obal na jedno použití. Raději volte kontejnery na tříděný odpad než obyčejný odpadkový koš. Raději volte obyčejný odpadkový koš než odhazování odpadků volně na ulici či v přírodě.

Další informace o třídění odpadů najdete na www.cistykraj.cz.

Kontakt:

Tomáš Pešek, regionální manažer EKO-KOM, a.s.

Tel.: 721 562 554, Email.: pesek@ekokom.cz

Maketa hradu Frymburk od Jarmily Haldové

Frymburské ozvěny

čtvrtletní zpravodaj Městyse Nový Hrádek, Náměstí 28, 549 22 Nový Hrádek, IČ: 00272884,
zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 10519

- Z příspěvků sestavili Ing. Jiří Hlaváček a Mgr. Hana Hlaváčková
- stálí dopisovatelé: Anna Marková, Zdeněk Drašnar, Jarmila Drašnarová, Jana Šotolová, Ing. Pavel Sobotka, Petra Příbylová, Jiří Hlaváček, Lidmila Martinková, Ing. Jeroným Holý
- příspěvky, prosíme, zasílejte nejlépe mailem: jirka.hla@tiscali.cz
- Nevyžádané příspěvky se nevracejí
- Tisk: Daniel Wolf, Vrchoviny, náklad: 150 výtisků. Číslo vyšlo 21.9.2010
- Příští číslo vyjde pravděpodobně v prosinci 2010, uzávěrka bude 10.12.2010

*Opět čekám marně –
přišla jen bouřka,
vítr děšť naklání.
Proč nyní večer co večer
tak uvykl jsem čekání?*

Fujiwara no Teika

*Bílá rosa padá z chryzantém
na mém dvoře.
Den za dnem,
kapku po kapce –
za jak dlouho vytvořily by moře?*

Kijowara Motosuke

*Ty a já, naše něžnosti,
jež ještě nejsou skončeny,
když tu náhle – svítání!
Ach, kam poděly se
ty takzvané dlouhé noci podzimní?*

Ošikóči no Mitsune

*Přál bych si,
ať na tomto světě
srdce racka mám –
racka, který i uprostřed rozbouřených vln
dokáže spát sám.*

Tagaja Masahiro

Japonská pětiverší jsou vybrána z knihy Na druhé straně hor, kterou v tomto roce vydalo náhodské nakladatelství JUKO (<http://nakladatelstvi-juko.cz/>). Z doslovných anglických převodů je přebásnil Martin Černer, ilustracemi doprovodila Petra Schwarzerová.

Pro Frymburské ozvěny připravil Martin Schwarzer

Sobota 23.10.

v 18.30 hod. **KICK ASS**

Vskutku akční komedie USA/GB dle komiksového seriálu, dobrý příběh, neotřelé nápady, opravdový nářez. Nejen pro dorůstající generaci filmových fanoušků.

V původním znění s titulky.

Vstupné 60,- Kč

dop. přístupnost od 12 let

Připravujeme na LISTOPAD:

Středa 3.11.

v 18.30 hod. **ROMÁN PRO MUŽE**

Připravujeme uvedení filmové adaptace románu Román pro muže od Michala Viewegha.

Vstupné 60,- Kč

dop. přístupnost od 12 let

Další filmy do konce roku 2010:

6.11.2010 **Na půdě** – česká pohádka

20.11.2010 **Katka** – časosběrný dokument H. Třeštíkové

4.12.2010 **pohádkové pásmo pro děti** před mikulášskou nadílkou

18.12.2010 **Agora** – historický film

Časy začátků představení najdete na aktuálních plakátech příslušného měsíce.

Program naleznete také na www.novy-hradek.cz/kino.php

V ceně vstupného na jednotlivá představení je připočítán příplatek 1,- Kč dle zákona ČNR č. 241/92 Sb.